

1. trpěti dosavadní přístaviště lodí a vorů; 2. trpěti dosavadní stezky k tahání lodí zřízené; 3. trpěti chození po břehu říčním u dozorčímu personálu a 4. jest mimo to vlastník břehu povinen, bude-li třeba, i cestou expropriace postoupiti k rozšíření dosavadních přístavišť neb vodních stezek ty části svého pozemku, jichž nebylo dosud k tomuto účelu užíváno.

Z řečeného ustanovení vodního zákona tudíž nevyplývá, že byli žalovaní povinni ponechat pro chodce volnou cestu podél řeky, jak se mylně domnívá žalobce. Ani z předpisu, že držitelé břehu jsou povinni zdarma dopouštěti, aby osoby k policejnímu dohledu vodnímu zřízené chodily po břehu, nelze usouditi, že držitelé pobřežních pozemků jsou povinni, aby trpěli též soukromým osobám chůzi po břehu a aby se zdrželi jakýchkoli opatření, znemožňujících soukromým osobám vstup na pozemek. Zvláště není ani ve vodním, ani v jiném zákoně zákaz, že soukromý břeh nesmí býti oplocen, a jest jen stanoveno, že veřejným orgánům musí býti umožněna volná chůze (na př. též vrátky).

Ustanovení §§ 42 a 43 českého vodního zákona se nehodí na souzený případ, ježto jednají o zcela jiných opatřeních (vodoprávním povolení ochranných a regulačních děl, způsobu zřizování a udržování ochranných staveb vodních).

Žalobce nemůže nic pro sebe těžiti ani z výměru okresní správy politické v B. ze dne 11. června 1934, č. 19814, jímž bylo žalovaným nařízeno, aby uvolnili průchod podél břehu řeky pro dozorčí orgány poříční, neboť tu šlo jen o opatření veřejné správy v zájmu říčního dohledu, avšak z toho neplyne ještě nárok žalobce jako soukromé osoby, aby mu žalovaní dovolili vstup na jejich pozemky a jejich užívání k účelům soukromým. Žalovaní se nedopustili žádného bezprávného jednání tím, že mu znemožnili vstup na své pozemky oplocením jich až k vodnímu toku řeky,

že ploty žalovaných nebránily tomu, aby se žalobcovi dělníci dostali k prámu, a že se mohli tam dostat způsobem obvyklým po veřejné cestě, bylo zjištěno nižšími soudy, a bylo věcí žalobce, aby vše zařídil tak, aby se jeho dělníci včas dostali tímto způsobem na břeh k lodi.

Čís. 16434.

K otázce promlčení pohledávky na t. řeč. W-kontě.

(Rozh. ze dne 29. října 1937, Rv I 1246/36.)

Srov. rozh. č. 6272 Sb. n. s.

Proti žalobě, již se žalující banka na žalovaném domáhá zaplacení 77.920 Kč s přísl., namítl žalovaný mimo jiné i promlčení zažalované pohledávky podle § 1486 obč. zák. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu. Důvody: Od-

volací soud je toho názoru, že žalovaný mohl namítati promlčení zažalovaného nároku a že procesní soud rozhodl souzenou rozepři nesprávně po právní stránce, když žalobu nezamítl z důvodu promlčení. Tento právní názor odvolacího soudu plyne z těchto úvah: Podle zjištění procesního soudu koupila žalující banka pro žalovaného na jeho příkaz v únoru resp. v dubnu 1919 celkem 25 kusů akcií mléčného průmyslu za 17.298 K. Ježto žalovaný onu cenu nezaplatil, zatížila jej žalující banka na t. řeč. »vídeňském kontě«. Na tomto kontě nenastal od té doby žádný obrat a připisovaly se toliko úroky z prodlení a výlohy. Od 1. ledna 1924 se konto vedlo v československých korunách. Uvedené konto není však ani kontokorentem v technickém smyslu slova, ani běžným účtem, poněvadž schází plnění obou smluvců. Dlužníkem je stále pouze žalovaný, pohledávka žalobkyně se nemění až na přirůstající úroky a výlohy. Že by šlo o nějaké poskytnutí úvěru, nelze z konta seznati. Z toho vyplývá dvojí: Nejde o úvěr, tedy o zápůjčku podle § 983 obč. zák., poněvadž žalovanému nebyly odevzdány spotřebitelné věci s podmínkou, že jimi může libovolně nakládati, avšak že po určité době má vrátiti právě tolikéž stejného druhu a jakosti, nýbrž žalobkyně prodala žalovanému podle § 1053 obč. zák. a dle čl. 338 obch. zák. cenné papíry na úvěr. Jestliže velká banka kupuje najednou pro příkazce (komitenta) 25 kusů akcií jednoho a téhož podniku, při čemž kupní cena činí — i pro rok 1919 nepatrnou — částku 17.298 K, lze označiti takový nákup jen za zcela jednoduchý, u bank denně se opakující obchod. Pohledávky z obchodů denního života, jak byly uváděny při jednáních o § 194 III. dílčí novely k obč. zák., se podle § 1486 obč. zák. promlčují ve třech letech. Jest však zjistiti, od které doby jest počítati v souzeném případě začátek promlčení. A tu jest se vrátiti k výsledkům sporu Ck I 3/25 krajského soudu v Č. L., který byl veden mezi týmiž stranami v téže věci. Rozsudkem z 2. prosince 1925, č. j. Rv I 1336/25-1, zamítl nejvyšší soud žalobu na zaplacení kupní ceny za tytéž akcie v československé korunové měně pro tentokráte a odůvodnil to tím, že jest možné, že žalovaný bude povinen vyrovnati sporný dluh nyní ještě neznámou částkou v Kč, ježto »W-konto« nebylo do té doby upraveno zákonem č. 187/1919 Sb. z. a n. Dotčené rozhodnutí zjednálo mezi stranami právo (§ 12 obč. zák.) a nelze se tu odvolávati na jiná rozhodnutí nejvyššího soudu. Bylo tudíž na žalobkyni jako na bankovní podnikatelce, aby sledovala zákonnou úpravu otázky »W-konta«, aby pak mohla požadovati na žalovaném onu částku v Kč, která odpovídá závazku ve starých korunách. Žalovaný však nebyl povinen, jak v napadeném rozsudku míní procesní soud, aby dával on pozor, aby se žalobkynina pohledávka nepromlčela. Obě strany se v řízení před procesním soudem vyjádřily, že pohlížejí na ministerstvo financí jako na úřad, který může autenticky vysvětliti, zda došlo k zákonné úpravě uvedené otázky. Uvedený rozsudek nejvyššího soudu byl stranám doručen dne 25. ledna 1926. Žalobkyně tvrdí, že se teprve po 8 letech dověděla ze zprávy ministerstva financí, podané Svazu československých bank dne 15. března 1934, že zákonnou úpravu »W-konta« nelze již očekávati, ježto se stala již nařízením č. 57/1919 Sb. z. a n.

Avšak žalobkynin přednes jest vyvrácen zněním oné zprávy. Neboť ministerstvo financí nedalo Svazu československých bank zprávu pocházející snad teprve z roku 1934, nýbrž oznámilo jen posudek, který podalo již dne 22. února 1926 zemskému soudu v B. ve sporu Ck IV 268/25 a v němž s poukazem na judikaturu nejvyššího soudu vyslovilo mínění, že nelze již očekávati zákonnou úpravu »W-konta«, a kdyby byla žalující banka sledovala onu judikaturu, bylo by se jí stalo známým rozhodnutí nejvyššího soudu ze 14. září 1926 Rv II 439/26, které bylo uveřejněno pod č. 6272 Sb. n. s. a v němž bylo vysloveno, že podle názoru nejvyššího soudu zákonná úprava »W-konta« jest obsažena již v zákonech ze dne 7. srpna 1922, č. 265, 18. června 1924, č. 60 zák. z roku 1926 a z 21. srpna 1925, č. 220 Sb. z. a n. Nehledě na to, že byla žalobkyně rozsudkem nejvyššího soudu v jejím sporu se žalovaným poučena, že lze očekávati zákonnou úpravu »W konta«, měla se dotázati, počínaje rokem 1927, aspoň jednou za rok u ministerstva financí tímž způsobem, jako to učinila roku 1934, a pak by jistě byla obdržela posudek ministerstva financí pocházející z roku 1926. Odvolací soud jest tudíž toho názoru, že žalobkyně byla s to již roku 1927 požadovati zaplacení v Kč a též soudně se ho domáhati. Žaloba vznesená teprve dne 28. června 1934 byla tedy podána po uplynutí tříleté promlčecí lhůty vytčené v § 1486 obč. zák. Podle § 1497 obč. zák. se promlčení přerušuje jen výslovným uznáním práva druhého. Žalovaný byl by tedy musil uznati pohledávku v číselně určené výši, avšak též podle měny, a to před uplynutím promlčecí doby. V té příčině tvrdila žalobkyně před procesním soudem, že žalovaný uznal zažalovanou pohledávku mlčky tím, že popíral, že je dlužen pohledávku v Kč. Tím se však promlčení podle jasného znění § 1497 obč. zák. nepřerušuje. Uvádí-li žalující banka proti předpisu § 482 c. ř. s. teprve v odvolacím sdělení, že zasílala žalovanému až do 30. června 1933 výpisy z účtu, neříká tím nic závažného pro otázku přerušení promlčení, poněvadž netvrdí, že výpisy zněly na Kč a že je žalovaný výslovně uznal. Bylo proto rozhodnouti, jak shora uvedeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobkyně již nebrojí proti tomu, že nárok z komisionářského poměru, který je základem žaloby, podléhá zásadně tříletému promlčení ve smyslu § 1486 obč. zák., chce však dolíčiti, že došlo k novaci, takže domáhaný nárok podléhal promlčení třicetiletému. Než úmluvu o odsunutí platební povinnosti, která podle rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 2. prosince 1925, č. j. Rv I 1336/25-1, vedla k zamítnutí žaloby pro tentokráte, nelze pokládati za novaci ve smyslu § 1376 a násl. obč. zák., protože nebyl změněn ani právní důvod, ani hlavní předmět smlouvy; žalovaný zůstal zavázán k peněžitému plnění, a to i nadále na základě téže komisionářské smlouvy, dohoda se týkala jen odsunutí placení až do úpravy měnové otázky a jde tedy o případ, jež má na

mysli § 1379 obč. zák., nikoli o novaci. Platí tedy tříletá promlčecí lhůta, a jde o to, od kdy jí třeba počítati. Nemůže býti o tom pochybnosti, že by žalobkyně byla směla nastoupiti novou žalobou proti žalovanému, jakmile by k nějaké zákonné úpravě měnové otázky bylo došlo, anebo jakmile bylo zřejmé, že k takovéto úpravě nedojde. Dotčené rozhodnutí nejvyššího soudu připouštělo možnost takové zvláštní úpravy i co do otázek týkajících se W-konta právě tak, jako se očekávalo, že dojde k zákonné úpravě i jiných otázek, vplynuvších z měnové rozluky. K takovéto úpravě měnových otázek došlo úmluvou mezi Československou republikou a republikou Rakouskou o úpravě závazků v rakouskouherských korunách č. 60/1926 Sb. z. a n., která byla uveřejněna 11. května 1926. Řečená úmluva měla co do pravidel v ní obsažených podle zákona ze dne 21. srpna 1925, č. 220 Sb. z. a n. moc zákona také pro oblast tuzemského práva. To byla právě ona úprava, kterou mělo na mysli již uvedené rozhodnutí nejvyššího soudu, jak lze usouditi z obsahu jeho důvodů a také z důvodů uvedených v rozh. č. 6272 Sb. n. s., v němž nejvyšší soud nabízený důkaz zprávou ministerstva financí o zamýšleném upuštění od všeobecné úpravy t. zv. W-kont pokládal za zbytečný právě s poukazem na onu mezistátní úmluvu. Nemůže tedy žalobkyně tvrditi, že se od rozhodnutí nejvyššího soudu zamítnutí žalobu dočasně, nic nezměnilo. Nezáleží na tom, zda se žalobkyně informovala nebo se měla informovati a zda snad jí měl — podle jejího mínění — žalovaný upozorniti na změnu poměrů, nýbrž bylo na ní, aby dovolávajíc se uvedené již mezistátní úmluvy znovu proti žalovanému zakročila žalobou. To mohla učiniti hned po vydání úmluvy, která byla vyhlášena, a nezáleží na tom, proč tak neučinila. Otázka jejího zavinění nemá tu významu, nehledíc ani na to, že žalobkyně buduje na nedoložených domněnkách o tom, zda by se jí bylo či nebylo dostalo vůbec nebo včas poučení od ministerstva financí, kdyby o ně byla zažádala. Jde tedy dále o to, zda snad promlčení bylo přerušeno uznáním nároku. Dohody o oddálení povinnosti k placení se tu žalobkyně vůbec nemůže dovolávati, když přece nešlo o důvod nároku, o němž nebylo sporu, nýbrž o výši peněžitého plnění, která byla mezi stranami pravou podstatou sporu. V té příčině však — co do výše nároku — jest souhlasiti s odvolacím soudem, že k žádnému uznání se strany žalovaného nedošlo, aniž jest přihlížeti jen k tomu, zda se to stalo výslovně. Stačí tu poukázati nejen na právní důvody napadeného rozsudku, nýbrž také na skutkový základ, z něhož vychází a jehož žalobkyně v dovolání nedbá zejména tam, kde odvolací soud jí vytýká, že jde o nedovolené novoty. Podle toho tedy nebylo promlčení přerušeno. Jestliže tím nárok zanikl, nemůže se žalobkyně domáhati ani nároku z obohacení proto, že žalovaný s úspěchem namítl jí promlčení.

Čís. 16435.

I. Je-li podle spolkových stanov orgán spolku oprávněn ustanovit spolkové zaměstnance (úředníky), jest tím oprávněn i k úpravě